

Gen

Chapter 27

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

מְרֵאֵת saking-ningali H7200	עֵינָיו mripatipun	וּתְכֵינָן lan-dados-peteng	יִצְחָק Iskak H3327	זָקֵן sampun-sepuh H2204	כִּי- nalika	וַיְהִי Lan-dados H1961	1
וַיֹּאמֶר lan-ngendika H0559	הִנָּדֵל ingkang-ageng	בְּנוֹ putranipun	וְעֵשָׂו Ésau H6215	אָתֹתֹ dhateng H0853	וַיִּקְרָא lan-panjenenganipun-nimbali H7121		
אֵלָיו dhateng-panjenenganipun H0413		וַיֹּאמֶר lan-piyambakipun-ngendika H0559		בְּנֵי anakku	אֵלָיו dhateng-piyambakipun H0413		
					הֲנִי: Kawula-wonten-mriki H2009		

Kacarita bareng Rama Iskak wus sepuh sarta tingale wus blawur banget nganti ora bisa mirsani, tumuli nimbali Esap putrane pambajeng sarta dipangandikani: "Anakku engger." Ature Esap: "Kula rama."

לֹא mboten H3808	זָקֵנִי kula-sampun-sepuh H2204	נָא sapunika H4994	הַהֵּהָ Sumerep H2009	וַיֹּאמֶר Lan-panjenenganipun-ngendika H0559	מֹתִי: pejah-kula H4194	יוֹם dinten H3117	יָדַעְתִּי kula-mangertos H3045	2
--	---	--	---	--	---	---	---	---

Dhawuhe kang rama: "Lah ta aku wus tuwa lan ora sumurup besuk apa bakal ajalku.

	וַיִּלְחַץ wadhah-panah-panjenengan H8522	כִּלְיָי pirantosipun H3627	נָא sapunika H4994	שָׂא- pundhuten H5375	וַעֲתָהּ Lan-sapunika H6258			3
(צִירָה): beburon H6720	צִירָה beburon H6720	לִי kanggé-kula	וְצִירָה lan-beburon	הַשָּׂרָה ara-ara	וְצֵא lan-medal H3318	וְקִשְׁתָּהּ lan-gendhéwa-panjenengan H7198		

Bok kowe njupuk gegamanmu, endhong lan gendhewamu, banjur mangkata menyang ing ara-ara, aku golekn buron,

	וְהִבְיָאָה lan-bedhané H0935	אֶתְרֵמֵן kula-remen H0157	כְּאִשֶׁר kados-ingkang	מִטְעָמַיִם dhaharan-éca H4303	לִי kanggé-kula	וַעֲשֵׂהָ Lan-damelna	4
בְּטָרֵם sadèrèngipun H2962	נַפְשִׁי nyawa-kula H5315	תְּבַרְכֵהָ mberkahi-panjenengan H1288	בְּעֵבוֹר supados H5668	וְאֶבְלָהּ lan-kula-badé-nedha H0398	לִי dhateng-kula		
					אֲמוֹתִי: kula-pejah H4191		

nuli aku olahna pangan kang enak, kaya kang dadi kasenenganku, yen wus rampung ladekna mreng, dakpangane, sawise iku kowe bakal dakberkahi sadurunge aku tinggal donya."

עֵשָׂו	וַיִּלְךָ	בְּנוֹ	עֵשָׂו	אֶל-	יִצְחָק	בְּדַבָּר	שָׁמַעַת	וַרְבֵּקָה	5
Ésau	lan-késah	putranipun	Ésau	dhateng	Iskak	nalika-ngendika	mireng	Lan-Ribkah	
H6215	H3212		H6215	H0413	H3327	H1696	H8085	H7259	
			לְהַבְיֵא:	צִיד	לְצוּד	הַשָּׂרָה			
			kanggé-mbeto	beburon	kanggé-mbeburu	ara-ara			
			H0935						

Anadene Ibu Ribkah ngrungokake anggone Rama Iskak mangandikani marang kang putra Esap mau. Bareng Esap wus mangkat menyang ara-ara mbebedhag kewan kang kena diladekake marang kang rama,

שָׁמַעְתִּי	הִנֵּה	לְאִמִּי	בְּנוֹ	יַעֲקֹב	אֶל-	אֲמַרְהָ	וַרְבֵּקָה	6
kula-mireng	Sumerep	pangandika	putranipun	Yakub	dhateng	ngendika	Lan-Ribkah	
H8085	H2009	H0559		H3290	H0413	H0559	H7259	
	לְאִמִּי:	אֲחִיקָה	עֵשָׂו	אֶל-	מְדַבֵּר	אֲבִיקָה	אֶת-	
	pangandika	sadhèrèkipun	Ésau	dhateng	ngendika	ramanipun	dhateng	
	H0559	H0251	H6215	H0413	H1696	H0001	H0853	

Ibu Ribkah ngandika marang Yakub kang putra: "Aku mau ngrungokake bapakmu anggone ndhawuhi Esap kamasmu:

מִטְעָמִים	לִי	וַעֲשֵׂה-	צִיד	לִי	הַבְּיָאָה	7
dhaharan-éca	kanggé-kula	lan-damelna	beburon	kanggé-kula	Bedhané	
H4303					H0935	
יְהוָה	לִפְנֵי	וַאֲבָרְכָהּ	וַאֲכַלָּהּ			
Yéhuwah	wonten-ngarsanipun	lan-kula-badé-mberkahi-panjenengan	lan-kula-badé-nedha			
H3068	H6440	H1288	H0398			
			מוֹתִי:	לִפְנֵי		
			pejah-kula	sadèrèngipun		
			H4194	H6440		

Aku golekna kewan bebedhagan, banjur olahen kang enak, dakpangane lan sawuse iku kowe dakberkahi ana ing ngarsane Sang Yehuwah, sadurunge aku mati.

מְצַוָּה	אֲנִי	לְאִשֶׁר	בְּקִלִּי	שָׁמַעַת	בְּנִי	וַעֲתָהּ	8
mréntahaken	kula	dhateng-punapa	swanten-kula	mirengna	anakku	Lan-sapunika	
H6680	H0589			H8085		H6258	
						אַתָּה:	
						panjenengan	
						H0853	

Mulane saiki, engger, anakku! Rungokna kandhaku kaya kang dakprentahake marang kowe iki mangkene:

נְדָוִי	שָׁנִי	מִשָּׁם	לִי	וְקַח-	הַצָּאן	אֶל-	נָא	לְךָ-	9
cempe	kalih	saking-mrika	kanggé-kula	lan-pundhut	wedhus	dhateng	sapunika	Késaha	
H1423	H8147	H8033		H3947	H6629	H0413	H4994	H3212	
לְאִבִּיקָה	מִטְעָמִים	אֲתָם	וַאֲעֲשֶׂה	טַבִּים	עֲזִים				
kanggé-ramanipun	dhaharan-éca	piyambakipun	lan-kula-badé-damel	ing kang-saé	wedhus				
H0001	H4303	H0853			H5795				
			אָהָב:	כְּאִשֶׁר					
			panjenenganipun-remen	kados-ing kang					
			H0157						

Kowe menyang ing panggonane wedhus kita, aku jupukna cempe loro kang becik, iku dakolahe kang enak kagem bapakmu, kaya kang dadi kersane.

בַּעֲבָר וְאֶכֶל לְאֵבִיךָ וְהִבְאֵתְךָ 10
 supados lan-panjenenganipun-badé-nedha dhateng-ramanipun Lan-panjenengan-bedhané
[H5668](#) [H0398](#) [H0001](#) [H0935](#)

מוֹתוֹ: לְפָנַי יְבָרְכֶךָ אִשְׁרֵךְ
 pejahipun sadèrèngipun panjenenganipun-mberkahi-panjenengan ingkang
[H4194](#) [H6440](#) [H1288](#)

Nuli ladekna menyang ing ngarsane bapakmu, supaya didhahar lan kowe diberkahana sadurunge seda.”

אִישׁ אָחִי עֵסָו הֵן אִמּוֹ רִבְכָּה אֶל- יַעֲקֹב וְנִאֲמָר 11
 tiyang sadhèrèk-kula Ésau Sumerep ibunipun Ribkah dhateng Yakub Lan-ngendika
[H0376](#) [H0251](#) [H6215](#) [H2005](#) [H0517](#) [H7259](#) [H0413](#) [H3290](#) [H0559](#)

חֶלְקִי: אִישׁ וְאֶנְכִי שְׁעָרֵךְ
 ingkang-alus tiyang lan-kula ingkang-wulu
[H2509](#) [H0376](#) [H0595](#)

Yakub tumuli matur marang Ribkah ibune: “Lah kamas kula Esau punika badanipun dhiwut-dhiwut, mangka kula punika klimis.

בְּעֵינָיו וְהִיִּיתִי אָבִי יְמִשְׁנִי אוֹלִי 12
 wonten-paningalipun lan-kula-dados rama-kula rama-kula-ngraos Menawi
[H1961](#) [H0001](#) [H4959](#) [H0194](#)

בְּרַכָּה: וְלֹא קִלְלָה עָלַי וְהִבְאֵתִי כְּמִתְעַתֵּעַ
 berkah lan-sanès laknat dhateng-kula lan-kula-mbeto kados-ingkang-ngapusi
[H1293](#) [H3808](#) [H7045](#) [H0935](#) [H8591](#)

Bokmanawi bapak nggrayangi kula, temtu lajeng mastani, kula damel gegujengan, margi saking makaten kula malah kenging ipat-ipat sanès berkah.”

בְּנִי קִלְלָתְךָ עָלַי אִמּוֹ לֹא וְנִאֲמָר 13
 anakku laknat-panjenengan dhateng-kula ibunipun dhateng-piyambakipun Lan-ngendika
[H7045](#) [H0517](#) [H0559](#)

לִי: קַח- וְלֹד בְּקִלְיִי שָׁמְעַ אֶנְךָ
 kanggé-kula pundhut lan-késaha swanten-kula mirengna namung
[H3947](#) [H3212](#) [H8085](#) [H0389](#)

Nanging kang ibu ngandika maneh: “Ipat-ipat iku daksanggane, engger, anakku, nuruta pituturku bae, gek endang mangkata! Aku jupukna wedhuse!”

לְאִמּוֹ וְנִבֵּא וְיִקַּח וְיִלְדֵךְ 14
 dhateng-ibunipun lan-piyambakipun-mbeto lan-piyambakipun-mendhet Lan-piyambakipun-késah
[H0517](#) [H0935](#) [H3947](#) [H3212](#)

אָבִיו: אֶהָב כְּאִשְׁרֵךְ מִטְעַמִּים אִמּוֹ וְתַעֲשֶׂה
 ramanipun remen kados-ingkang dhaharan-éca ibunipun lan-ibunipun-ndamel
[H0001](#) [H0157](#) [H4303](#) [H0517](#)

Yakub tumuli njupuk cempe lan diaturake marang kang ibu; sarta kang ibu banjur olah dhaharan kang enak, kaya kang dadi kersane ramane.

15
 הַגְּדֹלִי הַגְּדֹלִי הַגְּדֹלִי הַגְּדֹלִי הַגְּדֹלִי הַגְּדֹלִי הַגְּדֹלִי
 ingkang-ageng putranipun Ésau sandhangan dhateng Ribkah Lan-mendhet
[H6215](#) [H0853](#) [H7259](#) [H3947](#)

אֶת־ וְתִלְבַּשׁ וְתִלְבַּשׁ וְתִלְבַּשׁ וְתִלְבַּשׁ וְתִלְבַּשׁ וְתִלְבַּשׁ וְתִלְבַּשׁ
 dhateng lan-piyambakipun-ngagem wonten-griya wonten-piyambakipun ingkang ingkang-éndah
[H0853](#) [H3847](#) [H0854](#)

יַעֲקֹב יַעֲקֹב יַעֲקֹב יַעֲקֹב יַעֲקֹב יַעֲקֹב יַעֲקֹב
 ingkang-alit putranipun Yakub
[H3290](#)

Ibu Ribkah banjur mundhut sandhangan kang adi duwekke Esap, putrane pambajeng, sandhangan kang disimpen ing omah, banjur dianggokake marang Yakub putrane kang wuragil.

16
 וְעַל
 lan-wonten astanipun wonten piyambakipun-ngagem wedhus cempe kulit Lan-dhateng
[H3027](#) [H3847](#) [H5795](#) [H1423](#) [H5785](#) [H0853](#)

צַוְאָרְיוֹ צַוְאָרְיוֹ צַוְאָרְיוֹ צַוְאָרְיוֹ צַוְאָרְיוֹ צַוְאָרְיוֹ צַוְאָרְיוֹ
 jangganipun ingkang-alus

Sarta lulange cempe mau diblebedake ing tangane Yakub loro pisan lan ing gulune kang klimis.

17
 אֲשֶׁר
 ingkang roti lan-dhateng dhaharan-éca dhateng Lan-piyambakipun-maringi
[H3899](#) [H0853](#) [H4303](#) [H0853](#) [H5414](#)

בְּנֵהוּ בְּנֵהוּ בְּנֵהוּ בְּנֵהוּ בְּנֵהוּ בְּנֵהוּ בְּנֵהוּ בְּנֵהוּ בְּנֵהוּ
 putranipun Yakub wonten-asta piyambakipun-ndamel
[H3290](#) [H3027](#)

Dhaharan kang anak lan roti kang mentas diolah mau banjur ditampakake marang kang putra Yakub.

18
 אָבִי
 rama-kula lan-ngendika ramanipun dhateng Lan-piyambakipun-mlebet
[H0001](#) [H0559](#) [H0001](#) [H0413](#) [H0935](#)

בְּנֵי
 anakku panjenengan sinten Kula-wonten-mriki lan-panjenenganipun-ngendika
[H4310](#) [H2009](#) [H0559](#)

Kaya mangkono Yakub banjur lumebu ing panggonane kang rama tumuli matur: "Rama!" Pangandikane kang rama: "Apa, ngger, kowe iku sapa?"

19
 בְּכֹרֶךָ בְּכֹרֶךָ בְּכֹרֶךָ בְּכֹרֶךָ בְּכֹרֶךָ בְּכֹרֶךָ בְּכֹרֶךָ בְּכֹרֶךָ
 pembayunipun Ésau Kula ramanipun dhateng Yakub Lan-ngendika
[H1060](#) [H6215](#) [H0595](#) [H0001](#) [H0413](#) [H3290](#) [H0559](#)

נָא
 sapunika wungu dhateng-kula panjenengan-ngendika kados-ingkang kula-sampun-nindakaken
[H4994](#) [H0413](#) [H1696](#)

נַפְשֵׁךָ נַפְשֵׁךָ נַפְשֵׁךָ נַפְשֵׁךָ נַפְשֵׁךָ נַפְשֵׁךָ נַפְשֵׁךָ נַפְשֵׁךָ נַפְשֵׁךָ
 nyawa-panjenengan mberkahi-kula supados saking-beburon-kula lan-dhahar lenggah
[H5315](#) [H1288](#) [H5668](#) [H0398](#) [H3427](#)

Ature Yakub marang kang rama: "Kula Esap, ingkang putra pembajeng. Kula sampun nglampahi kados dhawhipun rama dhateng kula. Kula aturi wungu lan lenggah, lajeng dhahar daging bebujengan ingkang sampun kula olah, supados rama lajeng maringi berkah dhateng kula."

מְהַרָּהּ   זָה   מֵה־   בְּנוֹ   אֶל־   יִצְחָק   וַיֹּאמֶר   20
 enggal-panjenengan   punika   Punapa   putranipun   dhateng   Iskak   Lan-ngendika
[H2088](#)   [H4100](#)   [H0413](#)   [H3327](#)   [H0559](#)

יְהוּוָה   הַקְּרָה   כִּי   וַיֹּאמֶר   בְּנִי   לְמַצָּא   21
 Yéhuwah   maringi-kasempatan   amargi   lan-piyambakipun-ngendika   anakku   kanggé-manggih
[H3068](#)   [H0559](#)   [H4672](#)

לְפָנַי: אֱלֹהֵיךָ
 wonten-ngajeng-kula   Gusti-Allahipun
[H6440](#)   [H0430](#)

Rama Iskak banjur ngandika marang kang putra: “Kok enggal temen anggonmu oleh, anakku engger!” Ature Yakub: “Margi Sang Yehuwah, Gusti Allahipun rama, ingkang murugaken kula angsal damel.”

בְּנִי   וַאֲמַשָּׁה   נָא   נִשְׁחֶה-   יַעֲקֹב   אֶל־   יִצְחָק   וַיֹּאמֶר   21
 anakku   lan-kula-ngraos   sapunika   celaken   Yakub   dhateng   Iskak   Lan-ngendika
[H4184](#)   [H4994](#)   [H5066](#)   [H3290](#)   [H0413](#)   [H3327](#)   [H0559](#)

לֵא: אִם־   עֵשָׂו   בְּנִי   זָה   הָאֵתָה   22
 sanes   menapa   Ésau   anak-kula   punika   menapa-panjenengan
[H3808](#)   [H6215](#)   [H2088](#)

Pangandikane Rama Iskak marang kang putra: “Nyedhaka mreng, engger, awakmu dakgrayangane, apa kowe iku anakku Esap apa dudu.”

וַיֹּאמֶר   וַיִּמְשָׁהוּ   אָבִיו   יִצְחָק   אֶל־   יַעֲקֹב   וַיִּנָּשׂ   22
 lan-ngendika   lan-panjenenganipun-ngraos   ramanipun   Iskak   dhateng   Yakub   Lan-celak
[H0559](#)   [H4959](#)   [H0001](#)   [H3327](#)   [H0413](#)   [H3290](#)   [H5066](#)

עֵשָׂו: יָדֵי   וְהַנְּדִים   יַעֲקֹב   קוֹל   הַקֹּל   23
 Ésau   asta   nanging-astanipun   Yakub   swanten   swantenipun
[H6215](#)   [H3027](#)   [H3027](#)   [H3290](#)

Yakub banjur nyedhaki Iskak kang rama, kang banjur nggrayangi sarta ngandika: “Yen swarane, swarane Yakub, nanging yen tangane, tangane Esap.”

עֵשָׂו   כִּידֵי   יָדָיו   הָיוּ   כִּי־   הַכִּירוֹ   וְלֵא   23
 Ésau   kados-asta   astanipun   wonten   amargi   panjenenganipun-ngenali   Lan-mboten
[H6215](#)   [H3027](#)   [H3027](#)   [H1961](#)   [H3808](#)

וַיְבָרְכֵהוּ:   שְׁעֵרַת   אָחִיו   24
 lan-panjenenganipun-mberkahi   ingkang-wulu   sadhèrèkipun
[H1288](#)   [H0251](#)

Dadine Rama Iskak pangling marang Yakub, marga tangane dhiwut-dhiwut kaya tangane Esap, mulane Rama Iskak arep mberkahi.

אָנִי: וַיֹּאמֶר   עֵשָׂו   בְּנִי   זָה   אֵתָה   וַיֹּאמֶר   24
 Kula   lan-piyambakipun-ngendika   Ésau   anak-kula   punika   panjenengan   Lan-ngendika
[H0589](#)   [H0559](#)   [H6215](#)   [H2088](#)   [H0559](#)

Nanging Rama Iskak meksa ndangu maneh: “Apa temenan kowe iku anakku Esap?” Ature Yakub: “Inggih!”

בְּנֵי מִצִּיד וְאֶכְלָה לִי הַנְּשָׂה וַיֹּאמֶר
 anak-kula saking-beburon lan-kula-badé-nedha dhateng-kula bedhané Lan-ngendika
[H0398](#) [H5066](#) [H0559](#) 25

לִּי וַיִּנְשֵׂא נַפְשִׁי תְּבַרְכֵהָ לְמַעַן
 dhateng-panjenenganipun lan-piyambakipun-celak nyawa-kula mberkahi-panjenengan supados
[H5066](#) [H5315](#) [H1288](#) [H4616](#)

אֲנִי לִּי וַיִּבֶּא וַיֹּאכַל
 anggur dhateng-panjenenganipun lan-piyambakipun-mbeto lan-panjenenganipun-nedha
[H3196](#) [H0935](#) [H0398](#)

וַיִּשְׁתָּ: וַיִּשְׁתָּ:
 lan-panjenenganipun-ngunjuk
[H8354](#)

Rama Iskak tumuli ngandika: “Mara cedhakna mrene leladenanmu iku, olah-olahan bedhagane anakku dakpangane, supaya kowe banjur dakberkahi.” Sawuse diladekake, Rama Iskak banjur dhahar, sarta uga diaturi anggur, tumuli ngunjuk.

וַיִּשְׁקֵה נָא נְשָׂה אָבִיו יִצְחָק אֱלֹוֹ וַיֹּאמֶר
 lan-ambungen sapunika celaken ramanipun Iskak dhateng-piyambakipun Lan-ngendika
[H4994](#) [H5066](#) [H0001](#) [H3327](#) [H0413](#) [H0559](#) 26

בְּנֵי לִי
 anakku dhateng-kula

Kang rama Iskak banjur ngandika: “Nyedhaka mrene ta engger, aku ambungen!”

לִּי וַיִּשְׁקֵה וַיִּנְשֵׂא
 dhateng-panjenenganipun lan-piyambakipun-ngambung Lan-piyambakipun-celak
[H5066](#) 27

וַיְבַרְכֵהוּ בְּנֵי הָרֵיחַ אֶת־וַיִּנְרַח
 lan-panjenenganipun-mberkahi sandhanganipun ambet dhateng lan-panjenenganipun-ngambet
[H1288](#) [H7381](#) [H0853](#) [H7306](#)

בְּרַכּוֹ אֲשֶׁר שָׂדֵה כְּרִיתָ בְּנֵי הָרֵיחַ וַיֹּאמֶר
 mberkahi ingkang palemahan kados-ambet anak-kula ambet Sumerep lan-ngendika
[H1288](#) [H7381](#) [H7381](#) [H7200](#) [H0559](#)

יְהוָה:
 Yéhuwah
[H3068](#)

Yakub banjur nyedhak, kang rama diaras. Nalika Rama Iskak mambet gandane sandhangane Yakub, banjur maringi berkah, pangandikane: “Lah gandane anakku iku kaya gandane bumi kang diberkahi dening Sang Yehuwah.

וּמִשְׁמֵנִי הַשָּׁמַיִם מִטְלָה הָאֱלֹהִים לִּי וַיִּתֵּן
 lan-saking-lemuripun langit saking-embun Gusti-Allah dhateng-panjenengan Lan-maringi
[H8064](#) [H2919](#) [H0430](#) [H5414](#) 28

וְתִירֵשׁ: דָּגָן וְלֵב הָאָרֶץ
 lan-anggur gandum lan-akèh bumi
[H8492](#) [H1715](#) [H7230](#) [H0776](#)

Gusti Allah bakal maringi kowe ebuning langit lan lemah eloh ing bumi apadene gandum lan anggur kongsi luber-luber.

וּישַׁתְּחוּ (dhateng-panjenengan) H7812	וּישַׁתְּחוּ (lan-sujud) H7812	עַמִּים (bangsa-bangsa)	יַעֲבֹדוּ (Badé-ngladosi-panjenengan) H5647
וּישַׁתְּחוּ (lan-sujud) H7812	לְאֹחֶיךָ (dhateng-sadhèrèkipun) H0251	נְבִירָה (bendaranipun) H1376	לְאֹמִים (suku-suku) H3816
אָרוּר (kalaknat) H0779	אֲרִיָּה (ingkang-nglaknat-panjenengan) H0779	אִבְנֵי (ibunipun) H0517	בְּנֵי (putra-putranipun)
		קְרוּיָה : (kaberikahan) H1288	וּמְבַרְכִּיךָ (lan-ingkang-mberkahi-panjenengan) H1288

Bangsa-bangsa bakal padha nungkul ana ing ngarepmu; kowe mengkua para kadang-kadangmu, lan anake biyungmu bakal padha nungkul marang kowe. Sapa kang ngipat-ipati kowe, bakal kena ipat-ipat, lan sapa kang mberkahi kowe, iku ginanjara berkah.”

יָצָא (medal) H3318	אָךְ (namung) H0389	וַיְהִי (lan-dados) H1961	וַיַּעֲקֹב (Yakub) H3290	אֶת־ (dhateng) H0853	לְבָרְכָהּ (mberkahi) H1288	וַיִּצְחָק (Iskak) H3327	כִּלְיָהּ (rampung) H3615	כְּאִשֶׁר (nalika)	וַיְהִי (Lan-dados) H1961
	בָּא (rawuh) H0935	אֶחָיו (sadhèrèkipun) H0251	וַיַּעֲשֵׂוּ (lan-Ésau) H6215	אָבִיו (ramanipun) H0001	וַיִּצְחָק (Iskak) H3327	פָּנָיו (ngajeng) H6440	מֵאֵת (saking) H0854	וַיַּעֲקֹב (Yakub) H3290	יָצָא (medal) H3318
									מִצִּדּוֹ : (saking-beburonanipun)

Kacarita sarampunge Rama Iskak anggone mberkahi Yakub, lan Yakub lagi bae mundur saka ing ngarsane kang Rama Iskak, Esap kamase teka saka anggone mbebedhag.

וַיָּבֵא (lan-piyambakipun-mbeto) H0935	מִטְעָמִים (dhaharan-éca) H4303	הוּא (piyambakipun) H1931	וַיַּעַשׂ (ugi) H1571
וַיֹּאכְלֵ (lan-dhahar) H0398	אָבִי (rama-kula) H0001	וַיִּקַּם (wungu)	וַיִּנְאֲמָר (lan-ngendika) H0559
		לְאָבִיו (dhateng-ramanipun) H0001	לְאָבִיו (dhateng-ramanipun) H0001
	וַיִּפְשָׁד : (nyawa-panjenengan) H5315	וַיִּבְרַכְנִי (mberkahi-kula) H1288	בְּעֵבֹר (supados) H5668
			בְּנֵו (putranipun)
			מִצִּיד (saking-beburon)

Tumuli iya olah dhaharan kang enak, banjur diladekake marang kang rama. Ature marang kang rama: “Rama, kula aturi wungu sarta dhahar daging buronan olah-olahanipun kang putra, supados lajeng maringi berkah dhateng kang putra!”

אֶתָּה (panjenengan)	מִי (Sinten) H4310	אָבִיו (ramanipun) H0001	וַיִּצְחָק (Iskak) H3327	לוֹ (dhateng-piyambakipun)	וַיִּנְאֲמָר (Lan-ngendika) H0559
	עֵשָׂו : (Ésau) H6215	בְּכִרְיָהּ (pembayunipun) H1060	בְּנֵו (putranipun)	אָבִי (Kula) H0589	וַיִּנְאֲמָר (lan-piyambakipun-ngendika) H0559

Nanging pangandikane kang Rama Iskak: “Kowe iku sapa?” Ature: “Kula punika ingkang putra pambajeng pun Esap.”

אָפּוּא	מִי	וַיֹּאמֶר	מְאֹד	עַר-	גְּדֻלָּה	תְּרָרָה	יִצְחָק	וַיִּחְרַד	33
lajeng	Sinten	lan-ngendika	sanget	sanget	ageng	geter	Iskak	Lan-gumeter	
H0645	H4310	H0559	H3966	H5704		H2731	H3327	H2729	
וְאָקֵל	לִי	וַיִּבֶא	צִיָּד	תְּצַד-				הוּא	
lan-kula-nedha	dhateng-kula	lan-mbeto	beburon	ingkang-mbeburu				piyambakipun	
H0398		H0935						H1931	
גַּם-	וַאֲבָרְכָהוּ		תְּבֹא		בְּטָרֵם			מִכֵּל	
ugi	lan-kula-mberkahi-piyambakipun		panjenengan-rawuh		sadèrèngipun			saking-sedaya	
H1571	H1288		H0935		H2962			H3605	
				יְהוּדָה:				בְּרוּךְ	
				piyambakipun-badé-dados				kaberkahan	
				H1961				H1288	

Ing kono Rama Iskak gumeter lan kaget banget sarta ngandika: “Yen mangkono sapa ta kang wus mbebedhag kewan sarta wus diladekake marang aku? Mangka iya wus dakpangan kabeh, sadurunge kowe teka, nuli iya wus kelakon dakberkahi, mangka anggone kaberkahan iku mesthi tetep.”

גְּדֻלָּה	צְעָקָה	וַיִּצְעַק	אָבִיו	דִּבְרֵי	אֶת-	עֵשָׂו	כְּשָׁמַע	34
ageng	jerit	lan-piyambakipun-njerit	ramanipun	pangandika	dhateng	Ésau	Nalika-mireng	
H6818	H6817		H0001	H1697	H0853	H6215	H8085	
אָנִי	גַּם-	בְּרַכְוִי	לְאָבִיו	וַיֹּאמֶר	מְאֹד	עַר-	וּמְרָה	
kula	ugi	berkahana-kula	dhateng-ramanipun	lan-ngendika	sanget	sanget	lan-pait	
H0589	H1571	H1288	H0001	H0559	H3966	H5704	H4751	
							אָבִי:	
							rama-kula	
							H0001	

Esap bareng krungu pangandikane kang rama mau, banjur njerit seru banget, banget lara atine, sarta matur marang kang rama: “Dhuh rama, mugé maringi berkah dhateng kula ugi!”

	בְּרַכְתָּךְ:	וַיִּקַּח	בְּמַרְמָה	אֶחָיִד	בָּא	וַיֹּאמֶר	35
	berkahipun	lan-mendhet	mawi-kaculikan	sadhèrèkipun	rawuh	Lan-ngendika	
	H1293	H3947	H4820	H0251	H0935	H0559	

Dhawuhe kang rama: “Adhimu kang wus sowan kanti apus-apus lan ngrebut berkah kang benere dadi wewenangmu.”

וַיַּעֲקֹבֵנִי		יַעֲקֹב	שָׁמוֹ	קָרָא	הַכִּי	וַיֹּאמֶר	36
lan-piyambakipun-ngapusi-kula		Yakub	namanipun	dipunsebut	Menapa-mboten	Lan-ngendika	
H6117		H3290	H8034	H7121		H0559	
וַהֲנֶה	לָקַח		בְּכַרְתִּי	אֶת-	פַּעַמִּים	זָה	
lan-sumerep	piyambakipun-mendhet		hak-pembayun-kula	dhateng	kaping-kalih	punika	
H2009	H3947		H1062	H0853	H6471	H2088	
הַלֵּא-	וַיֹּאמֶר		בְּרַכְתָּי	לָקַח		עַתָּה	
Menapa-mboten	lan-piyambakipun-ngendika		berkah-kula	piyambakipun-mendhet		sapunika	
H3808	H0559		H1293	H3947		H6258	
				בְּרַכְתָּה:	לִי	אֲצִלְתָּ	
				berkah	kanggé-kula	panjenengan-simpèn	
				H1293		H0680	

Pangucapè Esap: “Rak wus pantes jenenge Yakub, dene wus ping pindho anggone ngapusi aku. Wewenangku pambarep iya diakali lan saiki berkah kang kanggo aku uga dirampas!” Banjur matur marang kang rama: “Punapa rama boten kagungan berkah sanesipun kanggo kula?”

	גְּבִיר bendara H1376	סוּמֵרֵפ Sumerep H2005	לְעֵשָׂו dhateng-Ésau H6215	וַיֹּאמֶר lan-ngendika H0559	יִצְחָק Iskak H3327	וַיֵּעַן Lan-wangsulan	37
	אֶחָיו sadhèrèkipun H0251	כָּל- sedaya H3605	וְאֶת- lan-dhateng H0853	לָךְ kanggé-panjenengan	שְׂמֵתָיו kula-dadosaken-piyambakipun		
	סוּמְכָתָיו kula-nyanggi H5564	וְתִירָשׁ lan-anggur H8492	וְדִגָּן lan-gandum H1715	לְעֶבְדִים kanggé-abdi H5650	לוֹ dhateng-piyambakipun	נִתְתִּי kula-maringi H5414	
		בְּנִי: anakku	אֵעֲשֶׂה kula-badé-nindakaken	מָה punapa H4100	אָפוּא lajeng H0645	וְלָכֵה lan-kanggé-panjenengan	

Rama Iskak mangsuli marang Esap, pangandikane: “Lah adhimu wus pinesthi mengku marang kowe, lan sakehe para kadange wus daktemtokake dadi kawulane, sarta iya wus dagawani gandum lan anggur, kari apamaneh kang bisa daktandukake marang kowe, dhuh anakku engger?”

	הוּא- punika H1931	אַחַת satunggal H0259	הַבְּרָכָה menapa-berkahipun H1293	אָבִיו ramanipun H0001	אֶל- dhateng H0413	עֵשָׂו Ésau H6215	וַיֹּאמֶר Lan-ngendika H0559	38
עֵשָׂו Ésau H6215	וַיִּשָּׂא lan-ngangkat H5375	אָבִי rama-kula H0001	אָנִי kula H0589	גַּם- ugi H1571	בְּרַכְתִּי berkahana-kula H1288	אָבִי rama-kula H0001	לָךְ kanggé-panjenengan	
						וַיְבָרֵךְ: lan-nangis H1058	קָלוּ swaranipun	

Ature Esap marang kang rama: “Punapa rama namung kagungan berkah satunggal punika, dhuh rama? Bok kula inggih dipun paringi berkah inggih rama!” Esap tumuli nangis seru.

	הַסּוּמֵרֵפ Sumerep H2009	אֶלָּו dhateng-piyambakipun H0413	וַיֹּאמֶר lan-ngendika H0559	אָבִיו ramanipun H0001	יִצְחָק Iskak H3327	וַיֵּעַן Lan-wangsulan	39
	הַשָּׁמַיִם langit H8064	וּמִטְלָה lan-saking-embun H2919	מוֹשְׁבֵיךָ panggenanipun H4186	יְהִי badé-dados H1961	הָאָרֶץ bumi H0776	מִשְׁמֵנִי saking-lemuripun	
						מֵעַל: saking-nginggil	

Ing kono kang Rama Iskak mangsuli pangandikane: “Satemene pamanggonmu bakal adoh saka lemah kang loh ana ing bumi lan ora oleh eburn kang saka langit ing ndhuwur.

	אֶחָיֶךָ sadhèrèkipun H0251	וְאֶת- lan-dhateng H0853	תְּחִיָּה panjenengan-badé-gesang H2421	תְּרַבְּנֵךְ pedhangipun H2719	וְעַל- Lan-mawi	40
וּפְרָקְתָּ lan-panjenengan-mutusaken H6561	תְּרִיד panjenengan-mbrontak H7300	כְּאִשָּׁר nalika	וְהָיָה lan-dados H1961	תַּעֲבֹד panjenengan-badé-ngladosi H5647		
			צְוֹאֲרֶךָ: janganipun	מֵעַל saking	עָלוּ pasanganipun H5923	

Pedhangmu kang bakal dadi saranane panguripanmu lan kowe bakal ngawula marang adhimu. Ewadene besuk bakal kelakon, yen kowe mbudi-daya kanthi temen-temen, pasangane bakal uwal saka ing githokmu.”

בְּרַכּוֹ mberkahi-piyambakipun H1288	אִשָּׁר ingkang	הַבְּרָכָה berkahipun H1293	עַל- amargi	יַעֲקֹב Yakub H3290	אֶת- dhateng H0853	עֵשָׂו Ésau H6215	וַיִּשְׁטֵם Lan-sengit H7852	41
אָבֶל nangisakén H0060	יָמָיו dinten-dinten H3117	יִקְרְבוּ celak H7126	בְּלִבּוֹ wonten-manahipun	עֵשָׂו Ésau H6215	וַיֹּאמֶר lan-ngendika H0559	רָמָנִיפּוּן ramanipun H0001		
		אָחִי: sadhèrèk-kula H0251	יַעֲקֹב Yakub H3290	אֶת- dhateng H0853	וְאֶת־רָגְלוֹ lan-kula-badé-mejahi H2026	אָבִי rama-kula H0001		

Anadene Esap sengit banget marang Yakub, marga saka berkah kang wus diparingake dening kang rama marang dheweke mau, pangunandikane Esap: “Iki wus nyedhaki dina kasusahan, marga sedane rama, nuli Yakub adhiku bakal dakpateni.”

הִנְדִּיל ingkang-ageng	בְּנָהּ putranipun	עֵשָׂו Ésau H6215	דִּבְרֵי pangandika H1697	אֶת- dhateng H0853	לְרִבְכָּה dhateng-Ribkah H7259	וַיִּנְדַּר Lan-dipuncariosaken H5046	42
הִקְטִין ingkang-alit	בְּנָהּ putranipun	לְיַעֲקֹב dhateng-Yakub H3290	וַתִּקְרָא lan-piyambakipun-nimbali H7121	וַתִּשְׁלַח lan-piyambakipun-ngirim H7971			
	מִתְנַחֵם nglipur H5162	אָחִיךָ sadhèrèkipun H0251	עֵשָׂו Ésau H6215	הַנְּהַ Sumerep H2009	אֲלֵיו dhateng-piyambakipun H0413	וַתֹּאמֶר lan-ngendika H0559	
			לְהַרְגֶנּוּ: kanggé-mejahi-panjenengan H2026	לָךְ dhateng-panjenengan			

Bareng Ibu Ribkah diwartani bab tembung Esap putrane pembajeng kaya mangkono iku, banjur utusan nimbali Yakub putrane wuragil, nuli dipangandikani: “Esap kangmasmu ngigit-igit arep males ukum, arep mateni kowe.

לָךְ kanggé-panjenengan	בְּרַחַד mlayu H1272	וְקוֹיִם lan-wungu	בְּקִלְיֵי swanten-kula	שָׁמַעַ mirengna H8085	בְּנֵי anakku	וְעַתָּה Lan-sapunika H6258	43
				חָרָנָה: Haran	אָחִי sadhèrèk-kula H0251	לָבָן Laban	אֶל- dhateng H0413

Kang iku anakku, engger, kowe mituruta pituturku, cepak-cepaka, mangkata ngungsi menyang Haran panggonane Laban sadulurku!

עָד ngantos H5704	אֶתְרֵי sawetawis H0259	יָמָיו sawetawis-dinten H3117	עָמּוֹ kaliyan-piyambakipun	וַיִּשְׁבֵּת Lan-panjenengan-manggen H3427	44	
			אָחִיךָ: sadhèrèkipun H0251	חֲמַת bebendu H2534	תָּשׁוּב mantun H7725	אִשָּׁר ingkang

Anaa kana sawetara mangsa lawase, nganti pangigit-igite kangmasmu wus lilih.

וּשְׂכַחְךָ	מִמְּנֵהְךָ	אֶחָיִךָ	אֶרֶב	שׁוּב	עַד
lan-piyambakipun-kesupen	saking-panjenengan	sadhèrèkipun	bebendu	mantun	Ngantos
H7911		H0251	H0639	H7725	H5704

וּשְׁלַחְתִּי	לֹא	עֲשִׂיתָ	אֲשֶׁר	אֵת
lan-kula-badé-ngirim	dhateng-piyambakipun	panjenengan-nindakaken	punapa-ingkang	dhateng
H7971				H0853

גַּם	אֲשַׁכֵּל	לְמִנָּה	מִשָּׁם	וּלְקַחְתִּיךָ
ugi	kula-kelangan	kenging-punapa	saking-mrika	lan-kula-badé-mendhet-panjenengan
H1571		H4100	H8033	H3947

אַחַד :	יוֹם	שְׁנוֹיְכֶם
satunggal	dinten	kekalihipun
H0259	H3117	H8147

Dene samangsa kangmasmu wus lilih nepsune marang kowe, lan wus lali apa kang dadi panggawemu, aku nuli bakal kongkonan marani kowe saka ing kana. Kapriye manawa aku nganti kelangan kowe sakarone bareng sadina?"

מִפְּנֵי	בְּחַיִּי	קִצְתִּי	יִצְחָק	אֶל-	רִבְכָּה	וְתֹאמֶר
amargi	kaliyan-gesang-kula	kula-jengkel	Iskak	dhateng	Ribkah	Lan-ngendika
H6440		H6973	H3327	H0413	H7259	H0559

חַת	מִבְּנוֹתַי	אִשָּׁה	יַעֲקֹב	לְמַחְ	אִם-	חַת	בְּנוֹת
Hét	saking-putra-putranipun	garwa	Yakub	mendhet	menawi	Hét	putra-putranipun
H2845	H1323	H0802	H3290	H3947		H2845	H1323

חַיִּים :	לִי	לְמִנָּה	הַאֲרִץ	מִבְּנוֹת	כָּאֵלֶּיהָ
gesang	dhateng-kula	kanggé-punapa	negari	saking-putra-putranipun	kados-punika
		H4100	H0776	H1323	H0428

Sawuse mangkono Ibu Ribkah banjur matur marang Rama Iskak: "Kula sampun bosan gesang margi saking tiyang estri bangsa Het punika. Manawi Yakub ngantos mendhet semah bangsa Het kados makaten wau, panunggilanipun tiyang bumi ngriki, punapa ginanipun kula taksih gesang?"